

ΠΡΕΣΒΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΣΤΗΝ ΟΥΑΣΙΓΚΤΩΝ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

3 Φεβρουαρίου 2021

Εξελίξεις και προβλέψεις για οικονομία ΗΠΑ.

Η συρρίκνωση οικονομίας ΗΠΑ 3,5% το 2020, η μεγαλύτερη που έχει καταγραφεί από τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο το 1946 (1947 -1,1%, 1958 -0,7%, 1982 -1,8%, 2009 -2,5%), ανακλά κυρίως το εξαιρετικά χαμηλό επίπεδο οικονομικής δραστηριότητας κατά το β' τρίμηνο του έτους (ΑΕΠ -31,4%, από -5% το α' τρίμηνο) με κορυφώσεις τους μήνες Απρίλιο και Μάιο, με επίσημη ανεργία 14,7% και 13,3% αντίστοιχα.

Με τη σχετικά ταχεία ανάκαμψη κατά το β' εξάμηνο 2020 (ΑΕΠ +33,4% το γ' τρίμηνο και +4% το δ' τρίμηνο), η μείωση (y-o-y) 2,5% το δ' τρίμηνο του 2020 σε σχέση με το αντίστοιχο τρίμηνο 2019 ήταν επίδοση μεταξύ των χειρότερων τριμηνιαίων της μεταπολεμικής περιόδου, αν και όχι η χειρότερη της τρέχουσας κρίσης. Αντίθετα, το πραγματικό προσωπικό διαθέσιμο εισόδημα (DPI, μείον καταβληθέντες φόρους, συν κρατικές παροχές), εμφάνισε την ταχύτερη ετήσια ανάπτυξη από το 1984 (ρυθμός +6% το 2020), λόγω των ενισχύσεων από ασφαλιστικές αποζημιώσεις ανεργίας, άμεσων παροχών μέσω επιταγών, καθώς και μέσω των μέτρων στήριξης επιχειρήσεων (όμως, τονίζεται, ανισοβαρώς δεδομένου ότι εκατομμύρια πολιτών δεν έλαβαν ανάλογες ενισχύσεις και αντιμετώπισαν σημαντική οικονομική δυσχέρεια). Το γεγονός αυτό (ταχείας αύξησης DPI), σε συνδυασμό με τα εξαιρετικά χαμηλά επιτόκια βάσει της ακολουθούμενης νομισματικής πολιτικής για αντιμετώπιση της πανδημίας (οποία πολιτική της Federal Reserve θα συνεχισθεί στο ορατό μέλλον έως πλήρους ανάκαμψης της οικονομίας, και σε ορισμένο βαθμό χωρίς αυστηρότητα ως προς τον στόχο πληθωρισμού 2%), οδήγησε σε μεγάλη αύξηση δαπανών για οικιστικά ακίνητα (ετήσια αύξηση 13,7%) και διαρκή αγαθά (π.χ. αγαθά ψυχαγωγίας και ιδιωτικά οχήματα), αντισταθμίζοντας εν μέρει τη μεγάλη μείωση δαπανών για υπηρεσίες και επενδύσεις παγίου κεφαλαίου.

Συνολικά, η συρρίκνωση της οικονομίας ήταν σημαντικά μικρότερη από τις προβλέψεις κατά την αρχή της πανδημίας (όταν η προβλεπόμενη ύφεση ήταν τουλάχιστον διπλάσια της τελικής του 2020), καθώς και μικρότερη από τις μειώσεις σε πολλές άλλες μεγάλες προηγμένες οικονομίες (π.χ., σε βάση y-o-y δ' τριμήνου 2020/2019, και έναντι 2,5% για ΗΠΑ όπως παραπάνω, αναφέρονται ναί μεν για Ιαπωνία -2,3%, αλλά Καναδάς -4%, Γερμανία -5,3%, Γαλλία -8,2%, ΗΒ -8,3%, Ιταλία -8,3%). Κατά τους αναλυτές, το γεγονός οφείλεται εν μέρει στην σχετική αποτελεσματικότητα της οικονομικής πολιτικής σε αντιμετώπιση των επιπτώσεων της πανδημίας (Stimulus Bills) και στην ανθεκτικότητα της οικονομίας ΗΠΑ, αλλά, επίσης, στο σχετικά περιορισμένο εύρος μέτρων περιορισμού της εξάπλωσης της πανδημίας (έως 2.2.2021: 26,5 εκατ. περιστατικά και 447 χιλ. νεκροί).

Κατά τη λήξη του 2020, η οικονομία ΗΠΑ βρίσκεται περίπου 5% κάτω του δυνητικού επιπέδου παραγωγής, ενώ, παράλληλα, ο πληθυσμός διαθέτει περίπου \$ 1,6 τρισ. επιπλέον αποταμιεύσεις (με 16% ρυθμό αύξησης αποταμιεύσεων το 2020, έναντι 7% τα τελευταία έτη, προ πανδημίας), λόγω αύξησης του διαθέσιμου προσωπικού εισοδήματος (DPI) και της μείωσης της συνολικής ιδιωτικής κατανάλωσης (περίπου \$ 1 τρισ. κάτω της δυνητικής, ενώ ωστόσο υπήρξε ανισοκατανομή της κατανάλωσης, σε συνάρτηση με τις επιπτώσεις της πανδημίας κυρίως σε κλάδους υπηρεσιών, όπως π.χ. με ετήσια αύξηση 12% για διαρκή αγαθά αλλά μείωση 6,7% για υπηρεσίες). Σύμφωνα με αναλύσεις, εφόσον τα εμβόλια

δυναμικά θέσουν την πανδημία υπό έλεγχο, εκτιμάται ότι οι παραπάνω πόροι συν τους πόρους από το τελευταίο πακέτο ενίσχυσης της οικονομίας \$ 900 δισ. (12/2020), καθώς και επιπλέον πόροι από επικείμενη σχετική νομοθεσία (\$ 1,9 τρισ.), θα συμβάλλουν σε επαρκή τόνωση της ζήτησης για συνεχή στήριξη της ανάκαμψης. Ωστόσο, ο βαθμός ανάκαμψης θα εξαρτηθεί από το μέγεθος της λανθάνουσας ζήτησης (οποία δεν εκδηλώθηκε λόγω lockdown) και από την ταχύτητα επανόδου σε προηγούμενα επίπεδα κατανάλωσης υπηρεσιών. Επιπλέον, αβεβαιότητα επικρατεί και ως προς α) την ταχύτητα αύξησης της παραγωγής / προσφοράς για κάλυψη της τυχόν αύξησης της ζήτησης, και β) την ταχύτητα επανόδου των ανέργων σε θέσεις εργασίας (στα τέλη Ιανουαρίου τρ.έ. αναφέρονται περί τα 10 εκατ. ανέργων, με “ρεαλιστικό ποσοστό ανεργίας” 8,6%, τον Δεκέμβριο 2020, έναντι του επίσημου 6,7%).

Σημειώνεται, σύμφωνα με την αρμόδια εθνική επιτροπή Business Cycle Dating Committee (NBER / National Bureau of Economic Research) οι ΗΠΑ εισήλθαν σε τεχνική ύφεση τον Μάρτιο 2020 και εξήλθαν μάλλον τον Ιούνιο 2020 (αν και επίσημα δεν ανακοινώθηκε λήξη). Στην πραγματική οικονομία η ανάκαμψη πάντως είναι ανισοβαρής με ιδιαίτερα μεγάλες απώλειες για εργαζόμενους χαμηλών εισοδημάτων, χωρίς τριτοβάθμια εκπαίδευση, ιδίως μαύρων, ισπανόφωνων και γυναικών, ενώ σύμφωνα με πρόσφατη έρευνα της KPMG, σε κλάδους εργαζομένων με διευκολύνσεις μέσω τηλεργασίας εκτιμάται ποσοστό ανεργίας 3,9% αλλά σε κλάδους όπου οι εργαζόμενοι πρέπει να διατηρούν φυσική παρουσία το ποσοστό εκτιμάται 8,5%. Άλλως, κατά τους οικονομολόγους πρόκειται για ανάκαμψη τύπου K (corporate-K, household-K, geographic-K) σε οποία μερίδα της οικονομίας ανακάμπτει ενώ άλλοι τομείς υστερούν ακόμα σημαντικά (σε επίπεδο κλάδων βλ. π.χ. διαφορά μεταξύ τεχνολογικών εταιρειών Zoom, Netflix έναντι αεροπορικών εταιρειών).

Λαμβανομένου υπόψη ότι σειρά μέτρων ενίσχυσης της οικονομίας, βάσει προηγούμενης νομοθεσίας Stimulus (ιδίως CARES Act), έληξαν κατά το β' τρίμηνο 2020, και ενώ το τελευταίο πακέτο Coronavirus Response and Relief Act, \$ 900 δισ., εμπεριέχει προθεσμίες λήξης παροχών (3/2021), οποίες κρίνονται ιδιαίτερα βραχυπρόθεσμες, συνεχίζονται διαβουλεύσεις στο Κογκρέσο σχετικά με την έγκριση του προταθέντος από τον Πρόεδρο Biden \$ 1,9 τρισ. Stimulus Bill, όπως όμως και οι διαφωνίες της πλειοψηφίας Ρεπουμπλικανών Γερουσιαστών, λόγω του υψηλού πρόσθετου κόστους και λαμβανομένου υπόψη ότι το Κογκρέσο έχει ήδη ψηφίσει νομοθεσία ενίσχυσης της οικονομίας, από τον Μάρτιο 2020, ύψους περίπου \$ 4,9 τρισ. Ρεπουμπλικανοί Γερουσιαστές αντιπροτείνουν τελευταίως πακέτο ενίσχυσης \$ 618 δισ.

Σε πρόσφατες δηλώσεις, 27/1, ο Πρόεδρος της Fed, J. Powell, ανέφερε ότι για την οικονομία ΗΠΑ, της οποίας η ανάκαμψη έχει γενικά επιβραδυνθεί τους τελευταίους μήνες (οικονομική δραστηριότητα και αύξηση απασχόλησης), σημαντικότερη πολιτική για ανάκαμψη της οικονομίας είναι η διάθεση των εμβολίων κατά του κορωνοϊού το ταχύτερο δυνατό, ενώ, παράλληλα, επίσης 27/1, εκπρόσωπος του κλιμακίου Biden για την αντιμετώπιση του covid-19 ανέφερε ότι δεν είναι δυνατόν να εμβολιασθούν έγκαιρα όλοι οι Αμερικανοί εντός στόχου (χρονικής περιόδου), αν δεν ψηφισθεί η νέα οικονομική ενίσχυση \$ 1,9 τρισ. (σε οποία συμπεριλαμβάνονται \$ 160 δισ. για αντιμετώπιση της πανδημίας). Κατά τον Πρόεδρο Fed η δημοσιονομική πολιτική διαδραματίζει κρίσιμο ρόλο ενώ η πλήρης ανάκαμψη απέχει μακράν.

Εν προκειμένω, η ανάγκη συνεχούς αντιμετώπισης της πανδημίας και απαραίτητης αύξησης των δαπανών για το πρόγραμμα διάθεσης εμβολίων, αναδεικνύεται πεδίο διακομματικής συμφωνίας κατά τις διαβουλεύσεις μεταξύ αξιωματούχων της Διοίκησης Biden και Κογκρέσου. Ωστόσο, λόγω της μέχρι στιγμής αντίδρασης των Ρεπουμπλικανών στο συνολικό πακέτο (\$ 1,9 τρισ.) εξετάζεται από Δημοκρατικούς, και στα δύο Σώματα, η ενδεχόμενη χρήση ειδικής διαδικασίας έγκρισης της νομοθεσίας με απλή πλειοψηφία στη Γερουσία, χωρίς πλήρη υποστήριξη Ρεπουμπλικανών.

Σημειώνεται, τέλος, έρευνα της Wall Street Journal μεταξύ 60 οικονομολόγων βάσει της οποίας προβλέπεται σθεναρή ανάκαμψη το 2021, με ρυθμό ανάπτυξης 4,3%, ως καλύτερη προβλεπόμενη επίδοση από τα τέλη 1990, πρωτίστως βάσει της αναμενόμενης αύξησης της κατανάλωσης λόγω των υψηλών αποταμιεύσεων.